Parlament Ewropew
2024-2029

Kumitat għad-Drittijiet tan-Nisa u l-Ugwaljanza bejn il-Ġeneri

2025/2074(INI)

08.01.2026

ABBOZZ TA' RAPPORT

dwar l-inugwaljanzi bejn il-ġeneri fis-saħħa, b'mod speċifiku fir-rigward tal-kundizzjonijiet speċifiċi għall-ġeneri
(2025/2074(INI))

Kumitat għad-Drittijiet tan-Nisa u l-Ugwaljanza bejn il-Ġeneri

Rapporteur: Billy Kelleher

WERREJ

Paġna

MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW 3

NOTA SPJEGATTIVA 9

ANNESS: DIKJARAZZJONI TAL-KONTRIBUT 13

MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW

dwar l-inugwaljanzi bejn il-ġeneri fis-saħħa, b'mod speċifiku fir-rigward tal-kundizzjonijiet speċifiċi għall-ġeneri

(2025/2074(INI))

Il-Parlament Ewropew,

– wara li kkunsidra l-Artikolu 2 u l-Artikolu 3(3) tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea,

– wara li kkunsidra l-Artikoli 8, 9, 151, 153 u 157 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

– wara li kkunsidra r-Regolament (UE) Nru 536/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' April 2014 dwar il-provi kliniċi fuq prodotti mediċinali għall-użu mill-bniedem, u li jħassar id-Direttiva 2001/20/KE[1],

– wara li kkunsidra l-proposta tal-Kummissjoni għal regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Lulju 2025 dwar l-istabbiliment tal-Fond Ewropew għall-Kompetittività ("FEK"), inkluż il-programm speċifiku għal attivitajiet ta' riċerka u ta' innovazzjoni fil-qasam tad-difiża, li jħassar ir-Regolamenti (UE) 2021/522, (UE) 2021/694, (UE) 2021/697, (UE) 2021/783, li jħassar id-dispożizzjonijiet tar-Regolamenti (UE) 2021/696, (UE) 2023/588, u li jemenda r-Regolament (UE) [EDIP] (COM(2025)555),

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tas-17 ta' Diċembru 2025 dwar l-Inizjattiva taċ-Ċittadini Ewropej "Il-Vuċi Tiegħi, l-Għażla Tiegħi: Għal Abort Sikur u Aċċessibbli"[2],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-24 ta' Ġunju 2021 dwar is-sitwazzjoni tas-saħħa sesswali u riproduttiva u d-drittijiet relatati fl-UE, fil-kuntest tas-saħħa tan-nisa[3],

– wara li kkunsidra r-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tal-21 ta' Ġunju 2024 dwar il-kanċers li jistgħu jiġu evitati bil-vaċċini[4],

– wara li kkunsidra r-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tad-9 ta' Diċembru 2022 dwar it-tisħiħ tal-prevenzjoni permezz tad-detezzjoni bikrija: Approċċ ġdid tal-UE għall-iskrinjar tal-kanċer li jissostitwixxi r-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill 2003/878/KE[5]

– wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tas-16 ta' Diċembru 2025 dwar pjan tas-saħħa kardjovaskulari tal-UE: il-Pjan għall-Qlub b'Saħħithom (COM(2025)1024),

[1] ĠU L 158, 27.5.2014, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/536/2022-12-05.
[2] Testi adottati, P10_TA(2025)0338.
[3] ĠU C 81, 18.2.2022, p. 43.
[4] ĠU C, C/2024/4259, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4259/oj.
[5] ĠU C 473, 13.12.2022, p. 1.

– wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tas-7 ta' Marzu 2025 bit-titolu "Pjan Direzzjonali għad-Drittijiet tan-Nisa" (COM(2025)0097),

– wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-3 ta' Frar 2021 bit-titolu "Pjan tal-Ewropa biex Jingħeleb il-Kanċer" (COM(2021)0044),

– wara li kkunsidra l-linji gwida proposti tal-Aġenzija Ewropea għall-Mediċini (EMA) maħruġa għall-konsultazzjoni fl-4 ta' Ġunju 2025 bit-titolu "ICH E21 guideline on inclusion of pregnant and breastling individuals in clinical trials – Scientific guideline" (Linja gwida ICH E21 dwar l-inklużjoni ta' individwi tqal u li qed ireddgħu fi provi kliniċi – Linja gwida xjentifika),

– wara li kkunsidra r-rapport tal-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi (OECD) ta' Jannar 2024 bit-titolu "Beating Cancer Inequalities in the EU: Spotlight on Cancer Prevention and Early Detection" (Kif negħlbu l-inugwaljanzi fil-kanċer fl-UE: Niffukaw fuq il-Prevenzjoni tal-Kanċer u d-Detezzjoni Bikrija),

– wara li kkunsidra l-Artikolu 55 tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,

– wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat għas-Saħħa Pubblika,

– wara li kkunsidra r-rapport tal-Kumitat għad-Drittijiet tan-Nisa u l-Ugwaljanza bejn il-Ġeneri (A10-0000/2026),

A. billi r-riċerka medika storikament kienet iffukata fuq l-irġiel, u dan wassal għal nuqqas ta' fehim tal-anatomija femminili; billi din l-inugwaljanza sistemika fil-mediċina għandha impatt fuq id-dijanjostika, it-trattament, il-morbidità u l-mortalità ta' setturi sottorappreżentati tal-popolazzjoni;

B. billi, għalkemm l-iżviluppi regolatorji tejbu l-inklużività fil-provi kliniċi, ir-rappreżentanza tan-nisa għadha taħt dik tal-irġiel u d-disparità hija partikolarment akuta għan-nisa tqal u li qed ireddgħu[6];

C. billi l-persuni transġeneru u l-komunitajiet emarġinati huma nieqsa mill-biċċa l-kbira tal-provi kliniċi, u dan ifisser li r-reazzjoni tagħhom għat-trattament spiss ma tkunx magħrufa[7];

D. billi 72 % tal-istudji dwar il-provi tal-prodotti mediċinali jonqsu milli jipprovdu data diżaggregata skont is-sess u l-ġeneru[8];

---

[6] Anqas minn 0,4 % tal-provi fl-UE jinkludu nisa tqal jew li qed ireddgħu skont id-data mis-Sistema ta' Informazzjoni dwar il-Provi Kliniċi (CTIS) kkwotata mill-Aġenzija Ewropea għall-Mediċini fl-4 ta' Ġunju 2025. L-Aġenzija Ewropea għall-Mediċini, 'New guideline on inclusion of pregnant and breastfeeding individuals in clinical trials' (Linja gwida ġdida dwar l-inklużjoni ta' individwi tqal u li qed ireddgħu fi provi kliniċi), 2025, https://www.ema.europa.eu/en/news/new-guideline-inclusion-pregnant-breastfeeding-individuals-clinical-trials?utm_source=chatgpt.com.

[7] Brotto, L.A. u Galea, L.A.M., 'Gender inclusivity in women's health research' (L-inklużività tal-ġeneru fir-riċerka dwar is-saħħa tan-nisa), *BJOG*, Vol. 129, Nru 12, 2022, https://doi.org/10.1111%2F1471-0528.17231.

[8] Studju ta' Care4EveryBody, "Mind the Gap: Costs, consequences and correction of sex and gender inequality in medicine' (2023) (Attenti għad-distakk: Il-kostijiet, il-konsegwenzi u l-itranġar tal-inugwaljanza fis-sess u l-ġeneri fil-mediċina), https://www.care4everybody.org/wp-content/uploads/2023/12/Mind-the-Gap-Costs-Consequences-and-Correction-of-Gender-Inequality-in-Medicine.pdf.

E. billi l-kapaċità tal-individwi li jeżerċitaw is-saħħa sesswali u riproduttiva u d-drittijiet relatati (SRHR) tagħhom iridu jiġu ggarantiti sabiex tinkiseb l-ugwaljanza bejn il-ġeneri;

F. billi aktar minn 20 miljun mara[9] fl-UE għad m'għandhomx aċċess għal abort sikur u legali, peress li diversi Stati Membri jżommu ostakli regolatorji u proċedurali dannużi;

G. billi l-endometrijożi hija kundizzjoni kronika li taffettwa 10 % sa 15 % tan-nisa ta' età riproduttiva[10];

H. billi, minkejja l-prevalenza tal-endometrijożi, id-dijanjożi tieħu medja ta' bejn 6 u 10 snin;

I. billi 85 % tan-nisa jesperjenzaw sintomi tal-menopawża u sal-2030, huwa stmat li madwar 1,2 biljun mara se jkunu qed jesperjenzaw menopawża globalment[11];

J. billi l-kanċer huwa t-tieni kawża ewlenija ta' mewt fl-UE u għandu rata ta' mortalità ogħla għall-irġiel milli għan-nisa[12];

K. billi l-mira tal-Kummissjoni u tal-Kunsill għall-2022, li jiġi offrut skrinjar tal-kanċer lil mill-anqas 90 % ta' dawk eliġibbli sal-2025, mhijiex qed tintlaħaq b'mod universali madwar l-UE;

L. billi l-mard kardjovaskulari huwa l-kawża ewlenija tal-mewt fl-UE, b'rata ogħla ta' mortalità għan-nisa milli għall-irġiel, minkejja l-ideat żbaljati prevalenti tas-soċjetà[13];

M. billi 14 % tal-persuni LGBTQI+ irrappurtaw li esperjenzaw diskriminazzjoni f'ambjenti tal-kura tas-saħħa u ħafna Stati Membri jipprovdu biss aċċess limitat għal kura tas-saħħa speċifika għat-transġeneru;

---

[9] Din iċ-ċifra hija bbażata fuq l-għadd ta' nisa li jgħixu fil-Polonja u f'Malta, li ma għandhomx aċċess għall-abort minħabba liġijiet restrittivi fil-pajjiżi ta' residenza tagħhom u restrizzjonijiet u limitazzjonijiet fi Stati Membri oħra tal-UE.

[10] Becker, K., Heinemann, K., Imthurn, B. Marions, L. Moehner, S. et al. "Real world data on symptomology and diagnostic approaches of 27,840 women living with endometriosis" (Data mid-dinja reali dwar is-sintomoloġija u l-approċċi dijanjostiċi ta' 27,840 mara li jgħixu bl-endometrijożi), *Rapporti Xjentifiċi* Vol. 11, Nru 20404, 2021, https://doi.org/10.1038/s41598-021-99681-3 Eder, C. u Roomaney R., "Transgender and non-binary people's perception of their healthcare in relation to their endometriosis" (Il-perċezzjoni tal-persuni transġeneru u mhux binarji tal-kura tas-saħħa tagħhom fir-rigward tal-endometrijożi tagħhom), *Ġurnal Internazzjonali dwar is-Saħħa tat-Transġeneru*, Vol. 25, Nru 4, 2025, 911-925, https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/13591053241266249.

[11] Davaki, K., studju mitlub mill-Kumitat għad-Drittijiet tan-Nisa u l-Ugwaljanza bejn il-Ġeneri tal-Parlament Ewropew, "Gender Inequalities in Medical Research, Drug Development and Access to Care" (L-inugwaljanzi bejn il-ġeneri fir-riċerka medika, fl-iżvilupp tal-prodotti mediċinali u fl-aċċess għall-kura), Dipartiment Tematiku għaċ-Ċittadini, l-Ugwaljanza u l-Kultura, Direttorat Ġenerali għad-Drittijiet taċ-Ċittadini, il-Ġustizzja u l-Affarijiet Istituzzjonali, Parlament Ewropew, 2025, p. 86, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2025/778519/IUST_STU (2025) 778519_EN.pdf.

[12] Eurostat, Statistics Explained (Nispjegaw l-Istatistika), "Cancer statistics" (Statistika dwar il-kanċer), data estratta f'Marzu 2024, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Cancer_statistics.

[13] Eurostat, Statistics Explained (Nispjegaw l-Istatistika), "Cardiovascular diseases statistics" (Statistika dwar il-mard kardjovaskulari), data estratta f'Lulju 2025, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Cardiovascular_diseases_statistics.

N. billi, fl-2020, 5 % biss tal-finanzjament globali għar-riċerka u l-iżvilupp ġie allokat għar-riċerka dwar is-saħħa tan-nisa[14];

Kunsiderazzjonijiet ġenerali

1. Jisħaq li l-inugwaljanzi bejn il-ġeneri fis-saħħa huma multidimensjonali b'inugwaljanzi sistemiċi li jirriżultaw minn għexieren ta' snin ta' riċerka medika bbażata fuq l-anatomija maskili, li min-naħa tagħha sawret iċ-ċiklu kollu tal-kura mid-dijanjostika sat-trattament;

2. Jenfasizza li l-inugwaljanzi fil-kura tas-saħħa huma iggravati minn inugwaljanzi intersezzjonali, pereżempju, abbażi tal-istatus soċjoekonomiku ta' persuna u dawk l-inugwaljanzi esperjenzati minn persuni minn minoranzi etniċi jew komunitajiet migranti u l-komunità LGBTQI+; jirrimarka li l-inugwaljanzi huma evidenti wkoll f'kundizzjonijiet speċifiċi għall-ġeneru, peress li r-riċerka dwar dawn il-kundizzjonijiet kienet ripetutament sottofinanzjata;

3. Jitlob lil dawk li jfasslu l-politika biex jieħdu approċċ olistiku bil-għan li jindirizzaw l-inugwaljanzi u jikkoreġu d-diskrepanzi filwaqt li jiġu żviluppati trattamenti u proċeduri innovattivi ġodda;

4. Iħeġġeġ lill-Kummissjoni tinkludi miri ċari u vinkolanti biex jiġu indirizzati l-inugwaljanzi fis-saħħa u tiġi implimentata sistema ta' monitoraġġ trasparenti għal dawn il-miri;

Provi kliniċi u riċerka

5. Jesprimi tħassib li minkejja li ttejbet l-inklużività fil-provi kliniċi, ir-rappreżentanza tan-nisa għadha anqas minn dik tal-irġiel; jisħaq li ma hemm l-ebda rekwiżiti ta' inklużività fil-fażi ta' qabel il-prova u li l-maġġoranza tal-ittestjar fuq l-annimali għadu qed isir fuq l-ispeċijiet maskili biss[15]; jistieden lill-Kummissjoni tintroduċi aktar miżuri biex tindirizza l-iżbilanċ li għadu għaddej fil-parteċipazzjoni fil-provi kliniċi;

6. Jilqa' li l-EMA adottat b'mod intenzjonali linji gwida ġodda dwar l-inklużjoni ta' individwi tqal u li qed ireddgħu fi provi kliniċi; iħeġġeġ lill-EMA tadotta linji gwida simili biex tittejjeb l-inklużjoni ta' komunitajiet oħra sottorappreżentati;

7. Jisħaq li n-nuqqas ta' fehim tad-differenzi abbażi tas-sess u tal-ġeneru fil-qasam tas-saħħa huwa iggravat mill-fatt li l-eżiti tad-data tar-riċerka rarament jiġu diżaggregati skont is-sess; jistieden lill-Kummissjoni toħloq obbligu għal data diżaggregata skont is-sessi fil-proġetti kollha ffinanzjati mill-UE;

Id-dijanjostika u t-trattament

8. Jenfasizza l-fatt li bħala riżultat ta' sottofinanzjament sistemiku u nuqqas ta' riċerka, il-metodi dijanjostiċi u t-trattamenti għadhom jiffukaw fuq l-irġiel, u dan jista' jwassal

[14] Nature Reviews Bioengineering (Analiżi tan-Natura tal-Bijoinġinerija), "Funding research on women's health" (Il-finanzjament tar-riċerka dwar is-saħħa tan-nisa), Vol. 2, 2024, paġni 797-798, https://doi.org/10.1038/s44222-024-00253-7.
[15] Galea, L.A.M. u Parekh, R.S., "Ending the neglect of women's health in research" (Intemmu n-negliġenza tas-saħħa tan-nisa fir-riċerka), *BMJ,* Vol. 381, https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/37308180/.

għal trattament ta' standard inferjuri u ta' riskju ogħla għan-nisa u għall-persuni transġeneru;

9. Iħeġġeġ lill-professjoni medika tapplika approċċ ta' mediċina preċiża għat-trattament sabiex tikkomplementa kwalunkwe miżura meħuda bil-għan li titnaqqas l-inugwaljanza u jiżdied l-investiment fir-riċerka medika; iħeġġeġ lill-Istati Membri jistabbilixxu programmi pilota dwar kura tas-saħħa li tkun sensittiva għall-ġeneri;

10. Iqis li huwa essenzjali li l-Istati Membri jintegraw taħriġ tal-kura tas-saħħa li jkun sensittiv għall-ġeneri fil-kurrikuli mediċi tagħhom;

Kundizzjonijiet speċifiċi għall-ġeneri

11. Jilqa' bil-qawwa l-Inizjattiva taċ-Ċittadini Ewropej "Il-Vuċi Tiegħi, l-Għażla Tiegħi"; itenni t-talba tiegħu lill-Kummissjoni biex din tagħmel użu sħiħ mill-kompetenza tagħha fil-politika tas-saħħa u tipprovdi appoġġ lill-Istati Membri bil-għan li dawn jiggarantixxu aċċess universali għas-saħħa sesswali u riproduttiva u d-drittijiet relatati, u biex tinkorporahom flimkien mad-dritt għal abort sikur u legali fil-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea;

12. Itenni t-talba tiegħu lill-Kummissjoni biex tistabbilixxi mekkaniżmu finanzjarju tal-UE volontarju, ibbażat fuq is-solidarjetà u fakultattiv, li jippermetti lill-Istati Membri jipprovdu kura f'każ ta' abort lil persuni li ma jistgħux jaċċessawha f'pajjiżhom, mingħajr ma jinterferu mal-liġijiet u mar-regolamenti nazzjonali; jistieden, barra minn hekk, lill-Kummissjoni tressaq proposta għal dan l-għan;

13. Jiddeplora l-fatt li sa mill-bidu tas-Servizz Komunitarju ta' Informazzjoni dwar ir-Riċerka u l-Iżvilupp tal-UE, kważi 40 sena ilu, 10 biss mill-145 983 proġett iffinanzjati mill-UE ffukaw speċifikament fuq l-endometrijożi[16];

14. Jesprimi dispjaċir għall-fatt li, minkejja l-prevalenza ta' sintomi negattivi tal-menopawża fost in-nisa, il-menopawża għadha mhijiex integrata regolarment fil-kura tas-saħħa primarja u għadha moħbija fl-istigma soċjali;

15. Iħeġġeġ lill-Kummissjoni tuża l-istrateġija li jmiss dwar l-ugwaljanza bejn il-ġeneri għall-2026-2030 biex tipproponi miżuri konkreti li jagħtu prijorità lill-investiment f'kundizzjonijiet speċifiċi għall-ġeneri; jisħaq li investiment f'kundizzjonijiet speċifiċi għall-ġeneri għandhom jirriflettu s-severità u l-prevalenza tagħhom;

Il-finanzjament

16. Jirrikonoxxi li l-finanzjament tal-UE jista' jkollu rwol sinifikanti biex iħeġġeġ investiment akbar fir-riċerka dwar kwistjonijiet speċifiċi għall-ġeneri u biex jindirizza l-inugwaljanzi fl-aċċess għat-trattament; Jisħaq li ftit hemm inċentiv għas-settur privat biex jinvesti fil-kura preventiva u li għalhekk din għandha tkun prijorità tal-Kummissjoni u tal-Istati Membri;

[16] Vigano, P., Casalechi, M. u Dolmans, M., "European Union underinvestment in endometriosis research" (Is-sottoinvestiment tal-Unjoni Ewropea fir-riċerka dwar l-endometrijożi), *Ġurnal tal-Endometrijożi u Mard tal-Utru*, Vol. 5, 2024, 100058, https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2949838423000464.

17. Jappoġġja bil-qawwa li l-perspettiva tal-ġeneri tiġi integrata fil-politiki rilevanti kollha u fil-baġit tal-UE; jappella lill-Kummissjoni biex tniedi sejħiet għall-finanzjament iddedikati għal kundizzjonijiet u proġetti speċifiċi għall-ġeneri li jfittxu li jnaqqsu d-distakk fid-data speċifika għas-sess dwar il-qasam tas-saħħa;

18. Iqis it-titjib tal-ugwaljanza bejn il-ġeneri fir-riċerka dwar is-saħħa bħala opportunità kompetittiva għall-UE; jisħaq li l-allokazzjoni ta' finanzjament tal-UE biex jiġu indirizzati l-inugwaljanzi bejn il-ġeneri fis-saħħa, flimkien ma' miżuri biex jingħalqu d-distakki fid-data, jistgħu jinċentivaw l-investiment u jagħtu spinta lill-innovazzjoni fl-UE;

°

° °

19. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex tgħaddi din ir-riżoluzzjoni lill-Kunsill u lill-Kummissjoni.

NOTA SPJEGATTIVA

L-inugwaljanzi bejn il-ġeneri fil-kura tas-saħħa fl-Unjoni Ewropea għadhom sfida sinifikanti minkejja li ttieħdu xi miżuri regolatorji u impenji uffiċjali biex tittejjeb l-ugwaljanza. Dan ir-rapport jeżamina r-raġunijiet multidimensjonali għall-inugwaljanzi persistenti bejn il-ġeneri fil-qasam tas-saħħa u jqis iċ-ċiklu kollu tal-kura tas-saħħa, mill-provi kliniċi u l-iżvilupp tal-prodotti mediċinali sad-dijanjostika u t-trattament. Ir-rapport jenfasizza wkoll l-inugwaljanzi li jeżistu fit-trattament ta' kundizzjonijiet speċifiċi għall-ġeneri, bħall-menopawża, l-endometrijożi eċċ.

Filwaqt li d-direzzjoni tad-diskussjoni dwar l-inugwaljanzi f'dan ir-rapport tikkonċerna l-inugwaljanzi bejn il-ġeneri li għandhom x'jaqsmu man-nisa, ħafna mis-sorsi ta' inugwaljanza japplikaw bl-istess mod għal gruppi oħra ta' persuni, bħall-persuni transġeneru u l-komunitajiet ta' minoranzi etniċi, u r-rapporteur għandu f'moħħu li l-azzjonijiet li qed jipproponi se jkunu ta' benefiċċju wkoll għal dawn il-gruppi.

Ir-rapporteur jemmen li, minħabba l-oriġini kumplessa tal-inugwaljanzi bejn il-ġeneri, dawk li jfasslu l-politika jeħtiġilhom jieħdu approċċ olistiku għalihom u jaħdmu mill-qrib mal-professjoni medika u mas-soċjetà ċivili. Ir-rapporteur itenni l-appoġġ tiegħu biex il-perspettiva tal-ġeneri tiġi integrata fil-politiki rilevanti kollha u fil-baġit tal-UE u jqis li dan huwa katalist meħtieġ biex jiġu indirizzati s-sorsi speċifiċi ta' inugwaljanza.

Ħafna mill-inugwaljanza tirriżulta minn preġudizzji sistemiċi fi ħdan l-ekosistema medika. Ir-riċerka medika u l-iżvilupp tal-mediċini storikament kienu ffukati fuq l-irġiel. Dan il-preġudizzju jinjora l-fatt li l-kundizzjonijiet mediċi jistgħu jkunu preżenti b'mod differenti fil-ġisem tal-mara u l-anatomija tal-mara tista' tirreaġixxi b'mod differenti għall-mediċini u għat-trattamenti. Dawn il-lakuni fl-għarfien huma iggravati minn sottofinanzjament konsistenti u ripetut tar-riċerka dwar is-saħħa tan-nisa u l-kundizzjonijiet speċifiċi għall-ġeneri, b'5 % biss tal-finanzjament globali għar-riċerka u l-iżvilupp allokat għar-riċerka dwar is-saħħa tan-nisa fl-2020[1].

Minkejja l-avvanzi mediċi konsiderevoli f'dawn l-aħħar 50 sena u t-titjib fis-sistemi nazzjonali tal-kura tas-saħħa, in-nisa jiffaċċjaw b'mod persistenti dijanjożi ħażina, is-sintomi tagħhom ma jingħatawx l-importanza mistħoqqa u jiffaċċjaw reazzjonijiet avversi għall-mediċini. Ħafna drabi, sempliċiment ma jkunx hemm trattament effettiv magħruf għall-kundizzjoni tagħhom, bħal fil-każijiet ta' endometrijożi u disturb disforiku premenstruwali (PMDD).

L-inugwaljanzi li n-nisa huma soġġetti għalihom fil-kura tas-saħħa spiss jiġu riflessi u saħansitra amplifikati mill-inugwaljanza intersezzjonali li jiffaċċjaw komunitajiet oħra sottorappreżentati, inklużi persuni transġeneru u komunitajiet ta' minoranzi etniċi u migranti, kif ukoll minn inugwaljanzi ġeografiċi.

Il-provi kliniċi

[1] Nature Reviews Bioengineering (Rieżamijiet tan-Natura tal-Bijoinġinerija), "Funding research on women' s health" (Finanzjament tar-riċerka dwar is-saħħa tan-nisa), Vol.2, 2024, paġni 7971–798, https://doi.org/10.1038/s44222-024-00253-7.

Ir-Regolament (UE) Nru 536/2014 dwar il-Provi Kliniċi tal-UE introduċa obbligi mfassla biex jippromwovu l-inklużività, inkluża l-ħtieġa li jiġi ġġustifikat xjentifikament għaliex ċerti gruppi huma esklużi. Madankollu, ir-rappreżentanza tan-nisa fil-provi kliniċi għadha taħt dik tal-irġiel u d-disparità hija partikolarment akuta għan-nisa tqal u li qed ireddgħu, b'anqas minn 0,4 % tal-provi kliniċi fl-UE li jinkludu n-nisa tqal[2]. Barra minn hekk, ma hemm l-ebda obbligu li tiġi żgurata d-diversità fil-fażi ta' qabel il-proċess bil-maġġoranza tal-ittestjar fuq l-annimali li għadu jsir fuq speċijiet maskili biss[3].

Ir-rapport jenfasizza wkoll in-nuqqas ta' data diżaggregata skont is-sessi li tikkontribwixxi għal lakuni fl-għarfien fis-saħħa tan-nisa.

Id-dijanjostika u t-trattament

L-approċċ għall-mediċina, li storikament iffoka fuq l-irġiel, ġie inkorporat fi proċeduri dijanjostiċi u ta' trattament u n-nuqqas ta' approċċ sensittiv għall-ġeneri għall-mediċina jista' jwassal għal trattament ta' standard inferjuri u ta' riskju ogħla għan-nisa.

Pereżempju, il-mard kardjovaskulari huwa l-kawża ewlenija tal-mewt fost in-nisa fl-UE iżda s-sintomi tagħhom huma preżenti b'mod hekk imsejjaħ "atipiku" u għalhekk in-nisa huma darbtejn aktar probabbli li jkollhom insuffiċjenza kardjaka dijanjostikata ħażin[4]. It-trattament tal-uġigħ u tas-saħħa mentali jipprovdi wkoll eżempji ċari tal-preġudizzji inċiżi fid-dijanjostika u fit-trattament.

Ir-rapporteur iqis li huwa essenzjali li l-Istati Membri, f'kooperazzjoni mill-qrib mal-professjoni medika u mal-istituzzjonijiet edukattivi, jintegraw taħriġ tal-kura tas-saħħa sensittiv għall-ġeneru fil-kurrikulu mediku. Ir-rapporteur jenfasizza wkoll li kwalunkwe bidla fil-proċeduri li jsiru meta pazjent ikun fis-sodda għandha tkun infurmata mill-esperjenza reali tal-pazjent.

Kundizzjonijiet speċifiċi għall-ġeneru

Minħabba sottofinanzjament kroniku u nuqqas ta' prijoritizzazzjoni fir-riċerka, l-avvanzi mediċi għal kwistjonijiet speċifiċi għall-ġeneri għadhom lura u d-distakk huwa partikolarment evidenti għal kwistjonijiet speċifiċi għan-nisa.

L-endometrijożi

L-endometrijożi hija kundizzjoni kronika li tista' tikkawża sintomi bħal uġigħ sever, emorraġija qawwija, u għej. Huwa stmat li l-endometrijożi taffettwa 10 % sa 15 % tan-nisa ta' età riproduttiva[5]. Minħabba nuqqas ta' fehim fost il-professjonisti mediċi u preġudizzji

---

[2] Anqas minn 0,4 % tal-provi fl-UE jinkludu nisa tqal jew li qed ireddgħu skont id-data mis-Sistema ta' Informazzjoni dwar il-Provi Kliniċi (CTIS) kkwotata mill-Aġenzija Ewropea għall-Mediċini fl-4 ta' Ġunju 2025. L-Aġenzija Ewropea għall-Mediċini, 'New guideline on inclusion of pregnant and breastfeeding individuals in clinical trials' (Linji gwida ġodda dwar l-inklużjoni ta' individwi tqal u li qed ireddgħu fi provi kliniċi), 2025, https://www.ema.europa.eu/en/news/new-guideline-inclusion-pregnant-breastfeeding-individuals-clinical-trials.

[3] Galea, L.A.M. u Parekh, R.S., "Ending the neglect of women' s health in research" (Intemmu n-negliġenza tas-saħħa tan-nisa fir-riċerka), *BMJ,* Vol.381, doi: 10.1136/bmj.p1303.

[4] Roche Diagnostics Limited, "Heart failure: The hidden costs of late diagnosis" (L-insuffiċjenza kardijaka: L-ispejjeż moħbija ta' dijanjożi tardiva), Awwissu 2020, https://hfreport.roche.com/image/6721401/Roche%20HF%20report%20portrait%20final.pdf.

[5] Becker, K., Heinemann, K., Imthurn, B. Marions, L. Moehner, S. *et al.* 'Real world data on symptomology and diagnostic approaches of 27,840 women living with endometriosis' (Data mid-dinja reali dwar is-sintomoloġija u

intrinsiċi li jirriżultaw meta s-sintomi ma jingħatawx l-importanza mistħoqqa – spiss bħala "uġigħ normali tal-mestrwazzjoni" – il-kundizzjoni tieħu, bħala medja, bejn 6 u 10 snin biex tiġi dijanjostikata. Dan id-dewmien huwa sistemiku, mhux aċċidentali.

Il-menopawża

85 % tan-nisa jesperjenzaw sintomi tal-menopawża u sal-2030, madwar 1,2 biljun mara se jkunu qed jesperjenzaw menopawża globalment[6]. Madankollu, l-aċċess għall-kura jvarja ħafna bejn il-pajjiżi u spiss ikun għadu moħbi fl-istigma soċjali. Barra minn hekk, il-kura tal-menopawża hija mxekkla minn ħinijiet twal ta' stennija, servizzi speċjalizzati limitati, u linji gwida inkonsistenti għat-terapija ta' sostituzzjoni tal-ormoni (HRT). Ħafna pazjenti jirrapportaw li s-sintomi ma jingħatawx l-importanza mistħoqqa għax jitqiesu bħala "tixjiħ normali," u dan isaħħaħ is-suppożizzjonijiet ibbażati fuq il-ġeneru dwar is-saħħa u r-reżiljenza tan-nisa. Barra minn hekk, il-maġġoranza tar-riċerka medika eżistenti tiffoka fuq is-snin tal-fertilità u, għalhekk, tinjora l-pubertà, il-perimenopawża u l-menopawża.

Id-drittijiet tas-saħħa sesswali u dawk riproduttivi

Il-kapaċità tal-individwi li jeżerċitaw is-saħħa sesswali u riproduttiva u d-drittijiet relatati (SRHR) tagħhom u d-dritt tagħhom għall-integrità fiżika u l-awtonomija jridu jiġu ggarantiti sabiex tinkiseb l-ugwaljanza bejn il-ġeneri. Bħala tali, ir-rapporteur jemmen li s-saħħa sesswali u riproduttiva u d-drittijiet relatati kif ukoll id-dritt għal abort sikur u legali għandhom jiġu minquxa fil-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea.

L-adozzjoni tar-reazzjoni tal-Parlament għall-Inizjattiva taċ-Ċittadini Ewropej, "Il-Vuċi Tiegħi, l-Għażla Tiegħi" f'Diċembru 2025 kienet kisba importanti, li għamlet sejħa qawwija lill-Kummissjoni biex tieħu azzjoni. Barra minn hekk, ir-rapport jibgħat sinjal sinifikanti liċ-ċittadini tal-UE li l-Parlament jappoġġja d-drittijiet tan-nisa u tal-bniet u se jiġġieled biex jiżgura l-ugwaljanza.

Il-finanzjament

Ir-rapporteur jirrikonoxxi li l-finanzjament tal-UE jista' jkollu rwol sinifikanti biex iħeġġeġ investiment ferm akbar fir-riċerka dwar kwistjonijiet speċifiċi għall-ġeneri u biex jindirizza l-inugwaljanzi fl-aċċess għat-trattament madwar l-Unjoni. Huwa tal-fehma li jistgħu jkunu meħtieġa sejħiet għal finanzjament iddedikati għal kundizzjonijiet speċifiċi għall-ġeneru.

F'dan ir-rapport, ir-rapporteur jenfasizza li l-investiment fit-tnaqqis tad-distakk fid-data dwar is-saħħa speċifika għas-sess jippreżenta opportunità kompetittiva għall-Ewropa. Dan mhux biss jista' jikkontribwixxi biex jiġi indirizzat it-telf għall-ekonomija tal-UE mil-liv minħabba

---

l-approċċi dijanjostiċi ta' 27,840 mara li jgħixu bl-endometrijożi), *Rapporti Xjentifiċi* vol.11, nru 20404, 2021, https://doi.org/10.1038/s41598-021-99681-3; Eder, C. u Roomaney R., "Transgender and non-binary people perception of their care in relation to their endometriosis" (Il-perċezzjoni tal-persuni transġeneru u mhux binarji tal-kura tas-saħħa tagħhom fir-rigward tal-endometrijożi tagħhom), *Ġurnal Internazzjonali tas-Saħħa Transġenera*, Vol. 25, Nru 4, 2025, 911–925, doi: 10.1177/13591053241266249 https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/13591053241266249.

[6] Davaki, K., Studju mitlub mill-Kumitat FEMM "Gender Inequalities in Medical Research, Drug Development and Access to Care" (L-inugwaljanzi bejn il-ġeneri fir-Riċerka Medika, fl-Iżvilupp ta' prodotti mediċinali u fl-Aċċess għall-Kura), Dipartiment Tematiku għaċ-Ċittadini, l-Ugwaljanza u l-Kultura, Direttorat Ġenerali għad-Drittijiet taċ-Ċittadini, il-Ġustizzja u l-Affarijiet Istituzzjonali, Parlament Ewropew, 2025, pp. 86, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2025/778519/IUST_STU (2025) 778519_EN.pdf.

mard għal kundizzjonijiet speċifiċi għall-ġeneru[7], iżda jista' wkoll jattira l-investiment privat u joffri bażi solida għal aktar innovazzjoni fl-Ewropa.

Bħala l-ewwel pass, il-Kummissjoni jeħtiġilha tuża l-Istrateġija li jmiss dwar l-Ugwaljanza bejn il-Ġeneri (2026-2030) biex tirrinforza u tibni fuq il-prinċipji dwar is-saħħa tan-nisa stabbiliti fil-Pjan Direzzjonali tagħha tal-2025 għad-Drittijiet tan-Nisa billi tipproponi miżuri konkreti li se jagħtu prijorità u jinċentivaw l-investiment f'kundizzjonijiet speċifiċi għall-ġeneru.

[7] Il-Forum Ekonomiku Dinji jistma li l-eliminazzjoni tad-distakk fl-investiment fil-kura tas-saħħa tan-nisa tista' tagħti spinta lill-ekonomija globali bi triljun dollaru fis-sena sal-2040. Il-Forum Ekonomiku Dinji, "Closing the Women' s Health Gap: A $1 Trillion Opportunity to Improving Lives and Economies" (Ngħalqu d-distakk fil-kura tas-saħħa tan-nisa: Opportunità ta' Triljun dollaru għat-Titjib tal-Ħajjiet u l-Ekonomiji), https://www3.weforum.org/docs/WEF_Closing_the_Women_Health_Gap_2024.pdf.

ANNESS: DIKJARAZZJONI TAL-KONTRIBUT

F'konformità mal-Artikolu 8 tal-Anness I tar-Regoli ta' Proċedura, ir-rapporteur jiddikjara li fir-rapport tiegħu inkluda kontribut dwar kwistjonijiet li għandhom x'jaqsmu mas-suġġett tal-fajl li rċieva, għat-tħejjija tal-abbozz ta' rapport, mingħand ir-rappreżentanti ta' gruppi ta' interess li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Ftehim Interistituzzjonali dwar Reġistru Obbligatorju ta' Trasparenza[1] li ġejjin, jew mingħand ir-rappreżentanti ta' awtoritajiet pubbliċi ta' pajjiżi terzi, inklużi l-missjonijiet diplomatiċi u l-ambaxxati tagħhom, li ġejjin:

1. Rappreżentanti ta' gruppi ta' interess li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Ftehim Interistituzzjonali dwar Reġistru Obbligatorju ta' Trasparenza
European Cancer Organisation
Hologic BV
Deutsche Stiftung Weltbevoelkerung
EDANA
Essity
European Association of Urology
Center for Reproductive Rights
European Heart Network
Care4Everybody
Astra Zeneca
Vaccines Europe
Ferring Pharmaceuticals
Delta (CHIREC) Hospital
European Pain Federation (EFIC)
European Institute of Women's Health (EIWH)
European Alliance for Cardiovascular Health (EACH)
Cancer Patients Europe
Bayer AG
European Federation of Pharmaceutical Industries (EFPIA)
International Planned Parenthood Federation (IPPF)
Daiichi Sankyo Europe GmbH
ILGA-Europe
MedTech Europe Cardiovascular Sector Group
Trans Europe and Central Asia (TGEU)
EUROPA DONNA (The European Breast Cancer Coalition)
European Board and College of Obstetrics and Gynaecology (EBCOG)
EuroHealthNet
2. Rappreżentanti ta' awtoritajiet pubbliċi ta' pajjiżi terzi, inklużi l-missjonijiet diplomatiċi u l-ambaxxati tagħhom

Il-lista ta' hawn fuq hija mfassla taħt ir-responsabbiltà esklużiva tar-rapporteur.

[1] Il-Ftehim Interistituzzjonali tal-20 ta' Mejju 2021 bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u l-Kummissjoni Ewropea dwar Reġistru Obbligatorju ta' Trasparenza (ĠU L 207, 11.6.2021, p. 1, ELI:http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

Meta persuni fiżiċi jkunu identifikati fil-lista b'isimhom, bil-funzjoni tagħhom jew bit-tnejn, ir-rapporteur jiddikjara li ppreżenta lill-persuni fiżiċi kkonċernati l-Avviż tal-Parlament Ewropew Nru 484 dwar il-Protezzjoni tad-Data (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), li jistabbilixxi l-kundizzjonijiet applikabbli għall-ipproċessar tad-data personali tagħhom u d-drittijiet marbuta ma' dak l-ipproċessar.